

BADANIE KONIUNKTURY

Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach w lipcu 2005 r.

Ocena ogólnego klimatu koniunktury w **przetwórstwie przemysłowym** jest w lipcu optymistyczna, nieco lepsza niż w czerwcu, choć gorsza niż w analogicznym miesiącu ubiegłego roku. Na poprawę koniunktury złożyły się korzystniejsze niż przed miesiącem oceny bieżącego portfela zamówień oraz produkcji. Przewidywania w tych zakresach są optymistyczne. Mimo poprawy, sytuacja finansowa przedsiębiorstw jest nadal oceniana jako niezadowalająca. Przewidywania na najbliższe miesiące są korzystniejsze niż formułowane przed miesiącem.

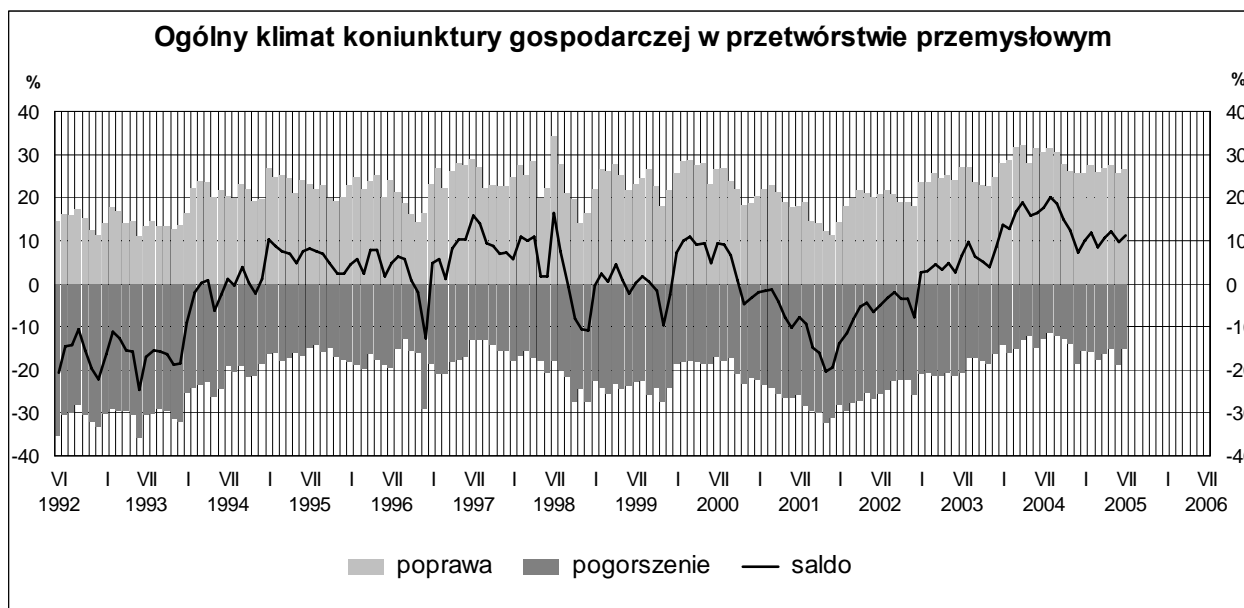
W lipcu ogólna koniunktura w **budownictwie** oceniana jest nadal korzystnie, bardziej optymistycznie niż w czerwcu i lepiej niż w analogicznym miesiącu ostatnich czterech lat. Na sytuację tę wpływają lepsze niż w ubiegłym miesiącu oceny bieżącego portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej oraz bieżącej i przyszłej sytuacji finansowej.

Ogólny klimat koniunktury w **handlu detalicznym** oceniany jest w lipcu nadal negatywnie, nieco gorzej niż w czerwcu, choć na poziomie wyższym niż w analogicznym miesiącu ostatnich czterech lat. Na sytuację tę wpływają gorsze niż w czerwcu oceny dotyczące bieżącej i przyszłej sprzedaży. Zarówno bieżąca jak i przewidywana na najbliższe miesiące sytuacja finansowa przedsiębiorstw jest oceniana negatywnie, podobnie jak przed miesiącem.

Spośród badanych grup jednostek **usługowych**¹ w lipcu najkorzystniej oceniają koniunkturę jednostki z sekcji pośrednictwa finansowego, hoteli i restauracji oraz transportu, gospodarki magazynowej i łączności. Pozytywnie, choć na niższym poziomie, swoją koniunkturę oceniają również firmy prowadzące działalność z zakresu pozostałej działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej oraz obsługi nieruchomości, wynajmu, nauki i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jedynie firmy z sekcji ochrony zdrowia i opieki społecznej formułują negatywne oceny ogólnego klimatu koniunktury.

¹ Obejmują następujące sekcje według PKD: **H** – Hotele i restauracje, **I** - Transport, gospodarka magazynowa i łączność, **J** - Pośrednictwo finansowe, **K** - Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, **M** – Edukacja, **N** - Ochrona zdrowia i opieka społeczna, **O** - Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna.

1. Przetwórstwo przemysłowe

W lipcu **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym kształtuje się na poziomie plus 11, wyższym niż w czerwcu (plus 10). Poprawę koniunktury sygnalizuje 26% badanych przedsiębiorstw, jej pogorszenie - 15% (w czerwcu odpowiednio: 26% i 16%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Obserwowana w lipcu poprawa bieżącego portfela zamówień jest głównie skutkiem wzrostu krajowego portfela zamówień. Bieżąca produkcja rośnie dużo szybciej niż w czerwcu. W najbliższych miesiącach przedsiębiorcy oczekują rozszerzenia portfela zamówień i produkcji, jednak w skali zbliżonej do prognozowanej miesiąc wcześniej. Stan zapasów wyrobów gotowych nieznacznie przekracza poziom uznawany przez przedsiębiorców za wystarczający. Nadal utrzymują się opóźnienia przy ściąganiu należności od kontrahentów, mimo to producenci odczuwają mniejsze trudności w bieżącym regulowaniu zobowiązań finansowych. W najbliższych miesiącach sytuacja finansowa przedsiębiorstw może się nieznacznie poprawić. Skala zwolnień pracowników może być zbliżona do przewidywań przed miesiącem. Należy też oczekiwać dalszej obniżki cen wyrobów przemysłowych.

Na ogólny klimat koniunktury w przetwórstwie przemysłowym składa się zróżnicowana sytuacja w poszczególnych jego działach. W lipcu najlepiej oceniają koniunkturę producenci: sprzętu, urządzeń radiowych i telewizyjnych (plus 43 – wzrost o 38 punktów), masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru (plus 29 – wzrost o 11 punktów), wyrobów chemicznych (plus 29 – wzrost o 1 punkt), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (plus 16 – wzrost o 6 punktów), artykułów spożywczych, napojów, wyrobów tytoniowych (plus 15 – wzrost o 1 punkt), metalowych wyrobów gotowych (plus 13 – wzrost o 1 punkt), maszyn i aparatury elektrycznej (plus 13 – spadek o 7 punktów), maszyn i urządzeń (plus 12 – wzrost o 1 punkt), wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (plus 11 – spadek o 9 punktów). Negatywne oceny formułują jedynie producenci: skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych (minus 13 – spadek o 9 punktów), wyrobów włókienniczych (minus 9 – wzrost o 10 punktów), odzieży i wyrobów futrzarskich (minus 2 – wzrost o 6 punktów).

Producenci **sprzętu i urządzeń rtv** oceniają swoją koniunkturę w lipcu bardzo optymistycznie, znacznie lepiej niż przed miesiącem. Spowodowane to jest znaczną poprawą bardzo korzystnych przewidywań dotyczących przyszłego portfela zamówień i przyszłej produkcji, przy wciąż negatywnych (gorszych niż w czerwcu) odpowiednich ocenach bieżących. Stan zapasów wyrobów gotowych kształtuje się na poziomie uznawanym za wystarczający. Mimo iż należności od kontrahentów są ściągane bez opóźnień, wzrastają trudności przedsiębiorców w regulowaniu bieżących zobowiązań finansowych. Na najbliższe miesiące przewidywana jest znaczna poprawa sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Należy oczekiwać tylko nieznacznych korekt zatrudnienia. Ceny sprzętu i urządzeń rtv mogą ulec znacznemu obniżeniu, choć mniejszemu niż przewidywała prognoza z czerwca.

Producenci **wyrobów chemicznych** oceniają klimat koniunktury bardzo optymistycznie, podobnie jak w ubiegłym miesiącu. Przy bardzo optymistycznych przewidywaniach przyszłego portfela zamówień, producenci w większym stopniu niż w czerwcu rozszerzają bieżącą produkcję. Jej wzrost planowany na następne miesiące będzie też większy niż prognozowano w czerwcu. Stan zapasów wyrobów gotowych nieznacznie przekracza poziom uznawany za wystarczający. Producenci sygnalizują nieco mniejsze niż w czerwcu opóźnienia w ściąganiu należności od kontrahentów, co powoduje, że nie odczuwają trudności w bieżącym regulowaniu zobowiązań. Przewidywania dotyczące przyszłej sytuacji finansowej są bardziej optymistyczne niż przedstawiano w czerwcu. Dyrektorzy sygnalizują możliwość niewielkich redukcji zatrudnienia, mniejszych niż prognozowano w poprzednim miesiącu. Ceny mogą wzrosnąć na niewielką skalę.

W przedsiębiorstwach produkujących **artykuły spożywcze, napoje i wyroby tytoniowe** koniunktura oceniana jest optymistycznie, podobnie jak w czerwcu. Dalszy wzrost bieżącego portfela zamówień powoduje, że producenci w większym stopniu niż przed miesiącem rozszerzają bieżącą produkcję. Odpowiednie prognozy są optymistyczne, choć ostrożniejsze od przedstawionych w czerwcu. Stan zapasów artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych nieznacznie przekracza poziom uznawany za wystarczający. Wraz z malejącymi opóźnieniami napotykanymi przy ściąganiu należności od kontrahentów, zmniejszają się trudności w regulowaniu bieżących zobowiązań finansowych. W najbliższych trzech miesiącach przewidywana jest poprawa sytuacji finansowej przedsiębiorstw, zbliżona do prognozowanej przed miesiącem. Dyrektorzy zamierzają nieznacznie tylko zmniejszyć zatrudnienie. Ceny artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych mogą się nadal obniżać, choć w stopniu nieco mniejszym niż przewidywała prognoza sprzed miesiąca.

Producenci **maszyn i aparatury elektrycznej** oceniają koniunkturę korzystnie, choć ostrożniej niż przed miesiącem. Wiąże się to przede wszystkim z pogorszeniem bieżącej sytuacji finansowej, zarówno w zakresie terminowego regulowania zobowiązań finansowych, jak i możliwości ściągania należności od kontrahentów. Przewidywania dotyczące sytuacji finansowej są nadal pozytywne, jednak mniej optymistyczne od formułowanych przed miesiącem. Mimo niewielkiego ograniczenia bieżącego portfela zamówień producenci rozszerzają bieżącą produkcję w skali większej niż w czerwcu, co wynika z oczekiwanego wzrostu przyszłego portfela zamówień. Utrzymują się korzystne prognozy produkcji. Stan zapasów wyrobów gotowych uznawany jest za nadmierny. Dyrektorzy nie przewidują zmian w zakresie zatrudnienia. Zamierzają obniżyć ceny maszyn i aparatury elektrycznej.

Producenci **mebli** oceniają koniunkturę pozytywnie, podobnie jak w czerwcu. Na skutek mniejszego niż w czerwcu ograniczania bieżącego portfela zamówień, producenci zmniejszają tylko nieznacznie skalę bieżącej produkcji. Zwiększa się nadmierny poziom zapasów wyrobów gotowych. Na najbliższe miesiące przewiduje się wzrost zarówno portfela zamówień, jak i

produkcji, choć na skalę mniejszą niż przewidywały prognozy przed miesiącem. Mimo iż należności od kontrahentów są ściągane bez opóźnień, przedsiębiorcy z większymi niż w czerwcu trudnościami regulują swoje bieżące zobowiązania finansowe. Prognozy sytuacji finansowej, choć ostrożniejsze od przedstawionych w czerwcu, charakteryzują się niewielkim optymizmem. Dyrektorzy zamierzają zmniejszyć zatrudnienie w stopniu mniejszym niż przewidywała prognoza sprzed miesiąca. Ceny mebli mogą się obniżyć.

Producenci **wyrobów włókienniczych** oceniają swoją koniunkturę w lipcu pesymistycznie, choć lepiej niż w zeszłym miesiącu. Mniej pesymistyczne są oceny dotyczące bieżącego portfela zamówień i produkcji. Odpowiednie przewidywania są korzystne i lepsze niż przed miesiącem. Nieznacznie obniża się poziom nadmiernych zapasów wyrobów gotowych. Mimo iż pogarszają się możliwości ściągania należności od kontrahentów, przedsiębiorcy z mniejszymi trudnościami niż w czerwcu regulują swoje bieżące zobowiązania finansowe. Prognozy dotyczące sytuacji finansowej nie są tak pesymistyczne jak przed miesiącem. Dyrektorzy przedsiębiorstw zamierzają utrzymać dotychczasową skalę redukcji zatrudnienia. Ceny sprzętu i urządzeń rtv mogą być nadal znacznie obniżane.

W lipcu 4,4% badanych przedsiębiorstw deklaruje, że nie napotyka na bariery w prowadzeniu swojej bieżącej działalności (w II kwartale 2005 r. odsetek ten wyniósł 4,0%, przed rokiem – 4,6%). W pozostałych firmach najsilniej odczuwanymi barierami są: niedostateczny popyt na rynku krajowym (61% przedsiębiorstw wobec 60% w II kwartale br. i 56% przed rokiem), wysokie obciążenia na rzecz budżetu (barierę tę zgłasza 59% przedsiębiorstw wobec 58% w II kwartale br. i 54% przed rokiem), niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej (47% przedsiębiorstw wobec 44% w II kwartale br. i 50% przed rokiem), niejasne i niespójne przepisy prawne (44% przedsiębiorstw wobec 44% w II kwartale br. i 51% przed rokiem), niedostateczny popyt zagraniczny (35% przedsiębiorstw wobec 36% w II kwartale br. i 29% przed rokiem). Częściej niż w II kwartale bieżącego roku przedsiębiorcy sygnalizują bariery wynikające z niedostatecznego popytu zagranicznego i krajowego oraz z wysokich obciążeń na rzecz budżetu. Najbardziej znacząco zmniejsza się uciążliwość bariery związanej z niejasnymi przepisami prawnymi (44% wobec 51% w II kwartale).

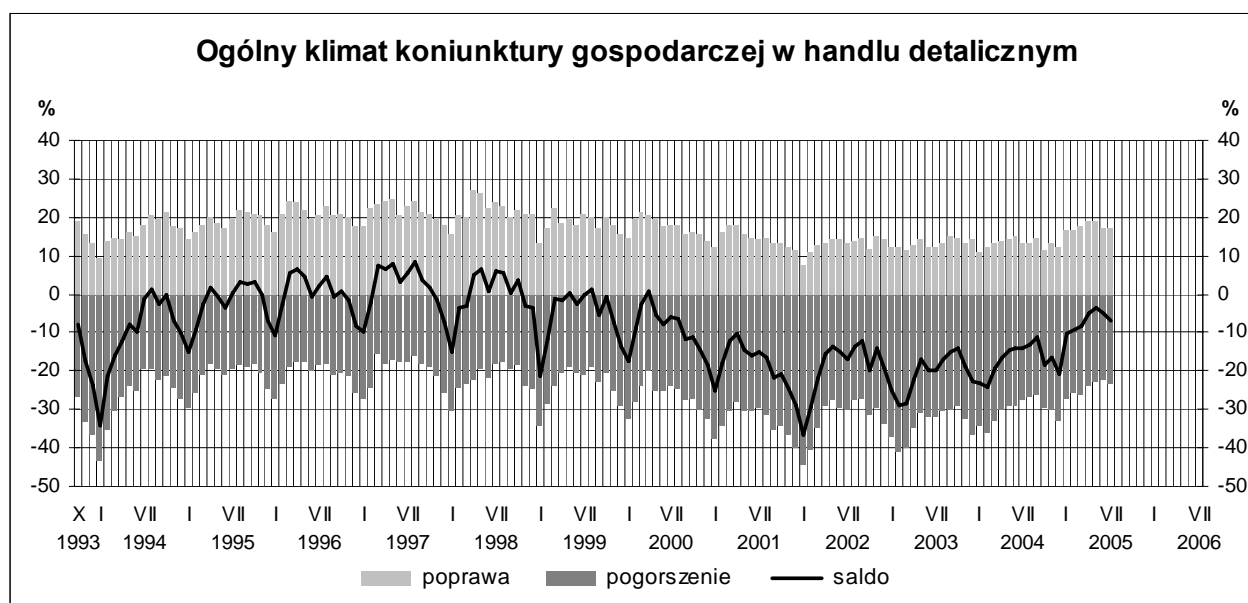
2. Budownictwo

Ogólny klimat koniunktury w budownictwie jest oceniany w lipcu pozytywnie (plus 20), lepiej niż w poprzednim miesiącu (plus 18). Wśród badanych przedsiębiorstw 33% sygnalizuje poprawę koniunktury, a 13% - jej pogorszenie (w czerwcu odpowiednio 31% i 13%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Przedsiębiorstwa odnotowują wzrost **portfela zamówień** na roboty budowlano-montażowe oraz bieżącej **produkcji budowlano-montażowej**. Prognozy portfela zamówień oraz przyszłej produkcji są również optymistyczne, choć ostrożniejsze niż w czerwcu.

Mimo utrzymujących się opóźnień płatności, bieżąca **sytuacja finansowa** przedsiębiorstw budowlano-montażowych nieznacznie się poprawia. Jej poprawa w najbliższych miesiącach może być bardziej odczuwalna.

3. Handel detaliczny

W lipcu **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest negatywnie (minus 7 wobec minus 5 w ubiegłym miesiącu). Wśród badanych przedsiębiorstw 16% sygnalizuje poprawę koniunktury, a 23% – jej pogorszenie (w czerwcu odpowiednio 17% i 22%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Ograniczenia bieżącej sprzedaży są nieznacznie większe niż notowano przed miesiącem, powoduje to utrzymywanie się trudności w bieżącym regulowaniu zobowiązań finansowych przedsiębiorstw. Przewidywania dotyczące przyszłej sprzedaży są pesymistyczne, gorsze od prognoz sprzed miesiąca. W konsekwencji nadal będzie się utrzymywać trudna sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Utrzymuje się nadmiar bieżących zapasów towarów. Powoduje to, że przyszłe zamówienia na towary mogą być ograniczane w nieznacznie większym stopniu, aniżeli przewidywano przed miesiącem. Przedsiębiorcy zgłaszają wzrost bieżących cen towarów, wolniejszy od sygnalizowanego w czerwcu. W najbliższych miesiącach przewidziany jest natomiast szybszy wzrost cen w porównaniu do prognoz formułowanych w ubiegłym miesiącu. Skala zwolnień pracowników może być zbliżona do przewidywań z czerwca.

Oceny koniunktury we wszystkich branżach handlu detalicznego są negatywne. Najbardziej pesymistyczny wskaźnik koniunktury notuje się w branży: włókno, odzież, obuwie - minus 25 (minus 27 przed miesiącem). Wskaźnik koniunktury w branży pojazdy samochodowe wynosi minus 7 (minus 4 w czerwcu), w branży żywnościowej - minus 6 (minus 7 przed miesiącem). Najmniej pesymistycznie oceniają koniunkturę przedsiębiorcy z branży: meble, rtv, agd, dla której wskaźnik koniunktury kształtuje się na poziomie minus 3 (minus 8 w czerwcu).

Jednostki branży: **włókno, odzież, obuwie** sygnalizują spadek bieżącej sprzedaży na poziomie zbliżonym do zgłaszanego w ubiegłym miesiącu. Oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstw są nadal negatywne, choć lepsze niż przed miesiącem. Przewidywany na najbliższe miesiące spadek sprzedaży może być dużo wolniejszy niż prognozowano w ubiegłym miesiącu. W konsekwencji przyszła sytuacja finansowa przedsiębiorstw jest oceniana mniej pesymistycznie niż w czerwcu. Przy utrzymującym się nadmiernym poziomie zapasów towarów, przyszłe zamówienia będą ograniczane, chociaż w znacznie mniejszym stopniu, aniżeli przewidywano przed miesiącem. W lipcu ceny towarów tej grupy obniżają się znacznie szybciej niż w czerwcu. Na najbliższe miesiące przewiduje się, że ich poziom nie ulegnie zmianie. Nadal

należy oczekiwać redukcji pracowników w tej grupie przedsiębiorstw, większych niż prognozowano przed miesiącem.

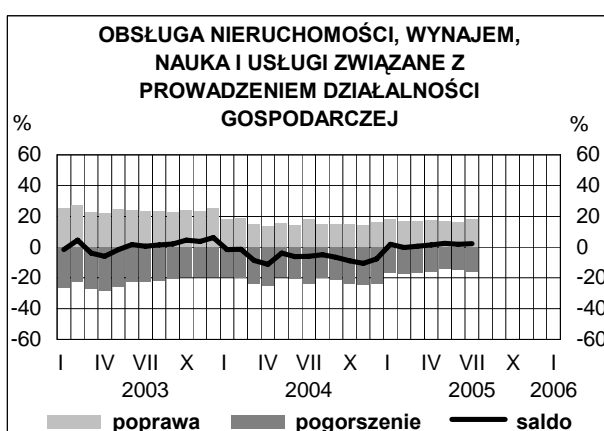
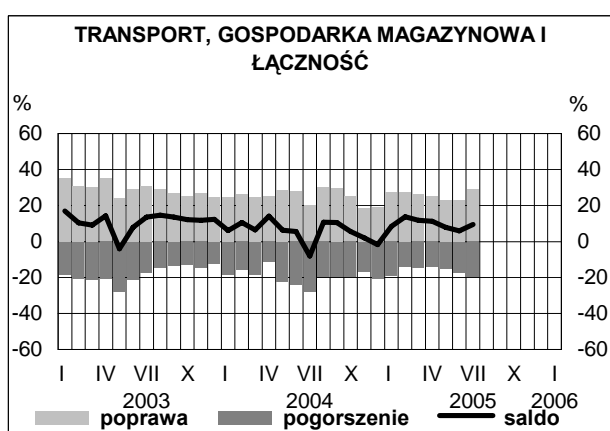
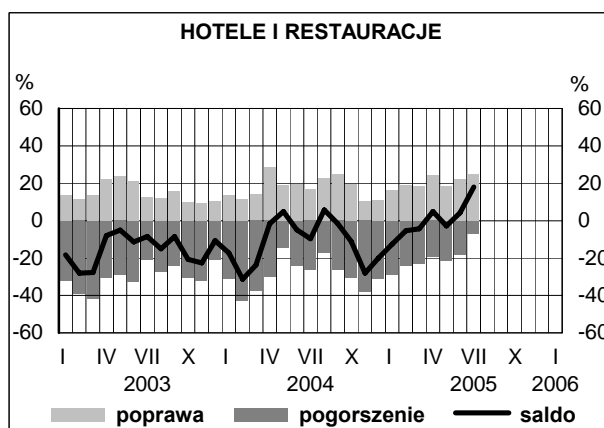
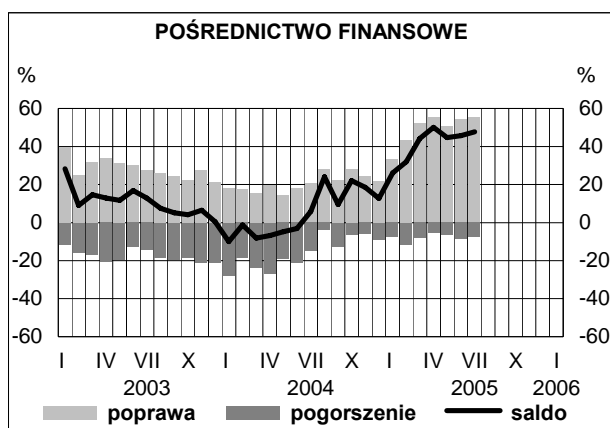
W lipcu producenci **pojazdów samochodowych** odnotowują nieco mniejsze ograniczenia sprzedaży niż w ubiegłym miesiącu. Zmniejszają się trudności przedsiębiorstw związane z regulowaniem bieżących zobowiązań finansowych. Przewiduje się, że w najbliższych miesiącach nastąpi większy niż prognozowano przed miesiącem spadek sprzedaży. W konsekwencji przyszła sytuacja finansowa przedsiębiorstw może być nieco trudniejsza niż prognozowano w ubiegłym miesiącu. Nie zmniejszają się nadmierne zapasy towarów. Ich zamówienia będą ograniczane w najbliższych miesiącach, w stopniu nawet większym niż przewidywała prognoza sprzed miesiąca. W lipcu ceny pojazdów samochodowych spadają szybciej niż w czerwcu. W najbliższych miesiącach mogą one jednak nieznacznie wzrosnąć. Kierujący przedsiębiorstwami zapowiadają redukcje zatrudnienia, nieco mniejsze od prognozowanych przed miesiącem.

W lipcu przedsiębiorcy sygnalizują nieznaczny wzrost sprzedaży **żywności**. Bieżąca sytuacja finansowa tej grupy jednostek jest lepsza niż w ubiegłym miesiącu, choć nadal niekorzystna. W najbliższych miesiącach oczekuje się niewielkiego spadku sprzedaży żywności. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw może być nadal niezadowolająca, choć nieco lepsza niż prognozowano przed miesiącem. Utrzymujący się nadmiar posiadanych zapasów towarów może spowodować ograniczenia przyszłych zamówień. Przedsiębiorcy sygnalizują szybki wzrost bieżących i przyszłych cen żywności. Nadal należy oczekiwać redukcji pracowników w tej grupie przedsiębiorstw, na poziomie nieznacznie mniejszym od przewidywań sprzed miesiąca.

W jednostkach branży: **meble, rtv, agd** w lipcu notuje się znacznie wolniejszy niż przed miesiącem spadek sprzedaży. Na najbliższe miesiące przedsiębiorcy oczekują wzrostu sprzedaży, choć mniejszego niż prognozowano w czerwcu. Utrzymuje się trudna sytuacja finansowa przedsiębiorstw. W najbliższych miesiącach może nastąpić dalsze jej pogorszenie. Poziom zapasów uważany jest za wystarczający. Ilość zamawianych towarów u dostawców może wzrosnąć w najbliższych miesiącach. W lipcu ceny towarów tej grupy obniżają się szybciej niż przed miesiącem. Na najbliższe miesiące przewidywany jest znacznie wolniejszy spadek cen. W nadchodzących miesiącach w tej grupie przedsiębiorstw należy oczekiwać redukcji zatrudnienia, choć mniejszych od prognozowanych w czerwcu.

Spośród badanych jednostek handlowych 3,5% deklaruje, że nie napotyka na **bariery w prowadzeniu bieżącej działalności** (w czerwcu – 4,1%). W pozostałych przedsiębiorstwach największe bariery stanowią: konkurencja na rynku (sygnalizowana przez 73% jednostek), niedostateczny popyt na oferowane towary i wysokie koszty zatrudnienia (po 54% jednostek), wysokie obciążenia na rzecz budżetu (52% jednostek). Nasilenie poszczególnych barier od roku nie ulega istotnym zmianom.

4. Usługi

Koniunktura w jednostkach z sekcji **pośrednictwo finansowe** oceniana jest w lipcu bardzo optymistycznie, podobnie jak przed miesiącem (plus 48 wobec plus 46 w czerwcu). Poprawę koniunktury sygnalizuje 55% badanych firm, a jej pogorszenie - 7% (w czerwcu odpowiednio: 54% i 8%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Szybko rosnący popyt na usługi finansowe przyczynia się do znacznego wzrostu ich sprzedaży. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw jest oceniana pozytywnie, lepiej niż przed miesiącem. Oczekuje się, że popyt na usługi z tej sekcji będzie nadal rosł w najbliższych trzech miesiącach. Zarówno przewidywana sprzedaż jak i przyszła sytuacja finansowa mogą się nadal znacznie poprawiać. W lipcu tempo wzrostu cen usług tej grupy jest niewielkie. W najbliższych miesiącach należy się spodziewać niewielkiego wzrostu cen. Skala planowanych zwolnień pracowników może być większa niż prognozowano przed miesiącem.

Ogólny klimat koniunktury w jednostkach z sekcji **hotele i restauracje** jest oceniany korzystnie, lepiej niż przed miesiącem (plus 18 wobec plus 4 w czerwcu). Poprawę koniunktury sygnalizuje 25% badanych firm, a jej pogorszenie - 7% (w czerwcu odpowiednio: 22% i 18%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Szybko rosnący popyt na usługi z tego zakresu powoduje, że także sprzedaż usług zwiększa się znacząco. Wpływa to na poprawę sytuacji finansowej jednostek. Na najbliższe miesiące przewiduje się wzrost zarówno popytu jak i sprzedaży usług. Prognozy dotyczące przyszłej sytuacji finansowej są również optymistyczne, lepsze od przewidywań sprzed miesiąca. W lipcu ceny usług rosną na niewielką skalę, mniejszą niż w czerwcu, natomiast wzrost cen w najbliższych trzech miesiącach może być szybszy. W tej grupie jednostek przewidywany jest wzrost zatrudnienia.

Koniunktura w jednostkach z sekcji **transport, gospodarka magazynowa i łączność** jest oceniana w lipcu korzystnie, lepiej niż w czerwcu (wskaźnik ogólnego klimatu kształtuje się na poziomie plus 10 wobec plus 6 przed miesiącem). Poprawę koniunktury sygnalizuje 29% badanych firm, a jej pogorszenie - 19% (w czerwcu odpowiednio: 23% i 17%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Wzrost popytu na usługi z tego zakresu powoduje, że zwiększa się ich sprzedaż. Wpływa to na zdecydowaną poprawę sytuacji finansowej jednostek. Oczekuje się, że w najbliższych trzech miesiącach popyt na ten typ usług będzie rósł szybciej niż prognozowano przed miesiącem. Zarówno przewidywana sprzedaż, jak i przyszła sytuacja finansowa mogą się nadal poprawiać. W lipcu ceny usług obniżają się, przewiduje się również spadek przyszłych cen. Skala planowanych zwolnień pracowników może być nieco mniejsza niż prognozowano w czerwcu.

W lipcu jednostki z sekcji **obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej** oceniają koniunkturę pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem (plus 2). Poprawę koniunktury sygnalizuje 18% badanych firm, a jej pogorszenie - 16% (w czerwcu odpowiednio: 16% i 14%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Bieżący popyt i sprzedaż są oceniane negatywnie, gorzej niż w czerwcu. W konsekwencji nieznacznie pogarsza się aktualna sytuacja finansowa jednostek. Mimo oczekiwanego na najbliższe miesiące niewielkiego wzrostu zarówno popytu jak i sprzedaży usług, sytuacja finansowa jednostek nie ulegnie poprawie. Dyrektorzy firm sygnalizują spadek zarówno bieżących jak i przyszłych cen usług. Planowane jest nieznaczne zmniejszenie skali zatrudnienia.